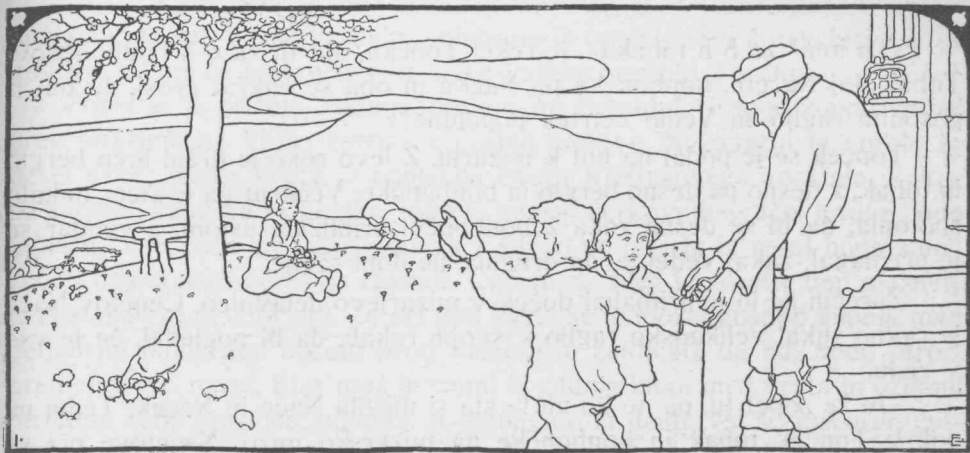

M. PIRC:

Kako je Tonček ragljal na Veliki četrtek.

onček, ki si je nakopal pozimi hudo bolezen v nogi, se je do velikonočnih praznikov že prav dobro navadil hoditi po berglah. Zopet se je lahko igral v krogu svojih tovarišev, še celo pri teku ni zaostajal, zakaj s pomočjo bergel je prehitel v velikih skokih marsikaterega dečka z zdravimi nogami. Seveda, brez bergel se pa ubožec ni mogel ganiti z mesta.

Zdaj, ko se je približal Veliki teden, Tonček ni mislil na nič drugega, nego na to, kako bi dobil največjo ragljo v trgu, da bi ragljal na Veliki četrtek pred cerkvijo. Imel je sicer svojo ragljo, a ta mu je bila premajhna. V duhu so stopale vse raglje lanskega leta pred njegove oči, in slednjič je prišel do prepričanja, da ima največjo ragljo Cenetovega Naceta Nacek. Ni čuda, saj je bil Cenetov Nace mizar in je torej lahko naredil svojemu sinčku največjo ragljo. In to je vzel zdaj Tonček na piko. Oh, kako bi jo mogel dobiti. Kako bi mogel pregovoriti velikega Naceta in malega Nacka, da bi mu jo posodila! S prav navadno prošnjo Tonček pri prvem poizkusu ni ničesar opravil. Treba je bilo stvar na drug način vzeti v roke.

Toček se je zatekel s svojo srčno željo k ljubim staršem. Seveda mu niso mogli odreči, ko ga je pozimi zadela tolika nesreča; prav ta strašna nezgoda je še povečala ljubezen staršev do Tončka. Njegov oče pa je bil prebrisana glava; vsa okolica ga je poznala kot takega in kdor je imel kake skrbi, vsak se je zatekel k Tončkovemu očetu po dober svet. Ali se bomo tedaj čudili, da je Tončkov oče tudi glede raglje pravo pogodil? Sinček mu je razodel svojo željo, oče pa je stopil, ne da bi kaj rekel, v svojo prodajalnico in prinesel nekaj v roki.

»Tu imaš za 8 h tobaka«, je rekel Tončku, »in tu za 6 h bonbončkov. Tobak daj Nacetu, bonbončke pa Nacku in oba še enkrat prosi, da naj ti posodita ragljo za Veliki četrtek popoldne!«

Tonček se je podal na pot k mizarju. Z levo roko je držal levo berglo in tobak, z desno pa desno berglo in bonbončke. Večkrat ga je sicer mikalo spotoma, da bi se desna roka z bonbončki približala ustom, a vendar se je premagal, zakaj vedel je, da drugače ne dobi raglje.

Žarečih lic jo je primahal deček v mizarjevo delavnico. Cenetov Nace je ravno sukal velikansko ragljo v svojih rokah, da bi pogledal, če je vse v redu.

»Je že zopet tu, pa ne bo nič!« sta si mislila Nace in Nacek. Tedaj pa položi Tonček tobak in bonbončke na mizarско mizo. Nacetove oči so padle takoj na tobak, Nackove pa na bonbončke; oba sta čutila nekako mokroto v ustih. In ko je Tonček še povedal, da mu je dal oboje oče in tudi izrekel željo, da naj bi letos ragljal z veliko ragljo Tonček, tedaj sta Nace in Nacek skoro hkrati rekla: »Pa naj bo!« in segla vsak po svojem zavitku.

Zdaj je bil Tonček na konju; krčevito je prijel ragljo z obema rokama, bergle pa je stisnil pod pazduho. Tudi ragljati je poizkusil, pa samo malo, da bi ne zbudil Nacetove jeze, če bi pri strašnem hrušču jeli sosedje vkup leteti.

To je bila raglja! Velika kakor majhen mož in take oblike, kakor jo je imel križ, ki so nanj pribili sv. Andreja. Sredi križa je bilo precej obsežno zobčasto kolo, na njegove zobe pa so pritiskale dobro napete deske. Z vinto ob strani se je kolo zasukalo, in deske so jele peti — oh, tako peti, da se je slišalo daleč naokolo. S ponosom je pravil Nacek, da so nekdanj, ko se je cerkvena raglja v zvoniku pokvarila, ragljali z njegovo ragljo in da so jo slišali po vsem trgu.

Tonček in Nacek sta se dogovorila, da bo v četrtek nesel Nacek ragljo pred cerkev, ker bi je Tonček ne mogel sam nesti. Pač pa bo Tonček smel iti poleg njega, pa tako, da bo vsakdo takoj videl, da je danes Tonček gospodar raglje.

In zdaj se je pričelo čakanje na Veliki četrtek, tisto čakanje, ki ga noče biti nikdar konec. Še dve noči in en dan. O, kako je bilo to dolgo! Ponoči je še šlo, ker je Tonček v sanjah vedno ragljal, a dneva ni hotelo biti nikdar konca in ne kraja. No, pa slednjič je vendar prišel zaželeni dan.

Ob dveh popoldan sta se napravila Tonček in Nacek z ragljo na pot, Nacek spredaj, Tonček zadaj. Raglja je zbujala občo pozornost. Zmagonosno je gledal Tonček po ljudeh; svetle njegove oči so jim pripovedovale, da bo danes on ragljal z največjo ragljo. Kmalu se jima je pridružila cela procesija drugih otrok, ki so tudi šli ragljat. Pa kaj so bile njih ragljice proti Tončkovi, to so bile le bolhice proti slonu.

Pred cerkvijo je bila zbrana že precejšnja množica ragljačev. Že oddaleč se je slišalo veselo govorjenje mladine. Ko sta jo primahala Tonček

in Nacek, je sprva vse utihnilo, potem pa je postalo tem živahneje; vsi so govorili o tem, če bodo vse njih raglje vstanu prevpiti Tončkovo.

Zopet se je pričelo čakanje, neskončno čakanje! Gospod župnik je pel pred oltarjem na Veliki četrtek običajne molitve. Na oltarju je gorelo še deset sveč; vsaka sveča je pomenila enega Kristusovega apostola. Kakor so apostoli zapuščali Učenika, tako je ugašal cerkovnik sveče. Kadar bodo ugašene vse, tedaj bo udaril župnik s šibico po oltarju in tedaj bodo smeli začeti otroci pred cerkvijo ragljati. Čim manj sveč je gorelo, tem glasneje je postajalo pred cerkvijo. Že pri peti sveči se je moral gospod župnik med petjem in molitvami obrniti proti vratom in zaklicati, da naj bodo otroci pred cerkvijo mirni. Star mož je stopil iz zadnje klopi med vrata in oznanil otrokom željo gospoda župnika. A pomagalo ni dosti, vsi so govorili, cvilili in vpili, le Tonček je molčal, menda edini. Svoje bergle je postavil v kot pri vratih, z levo roko se je držal raglje, z desno pa je krčevito stiskal ragljino vinto.

»Še tri sveče!« zakliče fant, ki je stal na cerkvenem pragu in ozna-
njal tovarišem, kaj se godi v cerkvi.

»Še dve!« in kmalu na to: »Še ena!« Tonček je trepetal pričakovanja.

»So že udarili!« se sliši od vrat. Tedaj pa je tudi Tonček že zavrtel vinto. Strašno je zabučalo. Kakor bi bil drdral dolg tovorni vlak, tako grmenje je provzročala Tončkova raglja. Tonček ni ničesar videl, slišal je le svojo ragljo in ni niti opazil, da drugi otroci ne ragljajo. Hudomušna straža pri cerkvenih vratih je namreč prezgodaj napovedala pričetek ragljanja. A o vsem tem Tonček ni ničesar vedel, saj mu tudi ni bilo mogoče povedati! Koga bi bil pa tudi slišal med tem strašnim ropotom! Ragljal je in ragljal, da je bilo groza. Ni nehal in ni nehal, ni niti zapazil, da ga nekaj ščegeta po hrbtu. A ščegetanje je postajalo huje in huje, sedaj ni ostalo nič drugega, nego vendar pogledati, kdo je tako predrzen, da si upa ragljati po Tončkovem hrbtu.

Ojoj, kaj se je zgodilo! Otroci razpršeni na vse strani, za Tončkom pa je stal gospod župnik v polnem ornatu in ga obdeloval s prav tisto šibo, ki je bila namenjena za oltar. Še par jih je dobil Tonček, potem pa je zgrabil za bergle in kakor plaha živalca zbežal v divjem skoku. Med begom je slišal še vpitje gospoda župnika, potem pa je treščilo nekaj v zid — bila je Tončkova raglja . . .

Solnce.

„Solnce — zlata roža —
vrh neba —
padi, pridi k meni!“ —
prosi plan morjá.

Tih večer poboža
gore in ravni . . .
Solnce — zlata roža —
morje pozlati . . .

Fran Žgur.